

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De Postryder vershynt s' dingsdags, s' dondersdags en zaterdags.

Men schryft in te Tongeren by M. COLLEE, boekdrukker uitgever van dit blad, groote markt, 20, en by alle postdirecteurs.

Alle toezending van brieven, annoucen, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

Het abonnemant is bepaald op 7 fr. binnen de stad, 8 fr. buiten de stad.

Een blad afzonderlyk, 20 centiem.

De aankondigingen, per drukregel, 15 centiem.

De reclamen, per drukregel 25 centiem.

TONGEREN, DEN 3 JANUARY.

Wat de Encyclyek voor ons beteekent.

Wy hebben, met al de aendacht welke het woord des Heiligen Vaders verdient, de Encyclyek van 8 december 1864, gelezen. Het dunkt ons dat dit stuk volkomen overeenstemt met al degene van den zelfden aard die sedert eeuwen van den Heiligen Stoel zyn uitgegaan. Het brengt de katholieke leerstellingen hervoor welke onveranderlyk door de voorgangers van Pius IX bevestigd werden; dit wil zeggen dat het niets nieuws bevat en dat het geener wyze de politieke en huishoudkundige overtuigingen zou kunnen wyzigen welke voor en na de Encyclyek van 1852 beleden werden door de overgrote meerderheid der Belgen. Zie daer onze zeer gewetensvolle waerdering; en wy twyfen niet of zy is insgelyks degene van al de verstandige katholieken.

Men speelt eigenlyk op de woorden in eene ernstige doch eenvoudige stof waer het van belang is dat het licht volkomen schyne. De Paus verklaert dat de vryheid van het kwaed te doen, — dit is te zeggen de vryheid van de wetten van God en die der Kerk te schenden, in andere woorden de vryheid van te gelooven dat de dwaling zoo goed en zoo geheiligd is als de waerheid, — geen rationeele, natuerlyke, met 's mensche's regten verbonden, vryheid is en aenbevelingswaardig als het opperste goed, als het ideael des voorspoeds en der grootheid van de volkeren, de familiën en de personen; de Paus verklaert de waerheid boven de dwaling, de deugd boven de ondeugd, en verklaert dat de regten van den waren godsdienst, den eenigen waren, natuerlyker wyze en noodwendiglyk eerbiedwaardiger zyn dan de regten der valsche eerediensten; hy roept uit dat er maer eene waerheid is, een regt, dat er geen regt bestaat tegen het regt, *non jus contra jus*, dat alle bevestiging eene ontkenning in zich bevat, en dat het onmogelyk is eene thesis kunnen staende te houden zonder volstrekt de tegenstrydige thesis te verwerpen; Pius IX zegt dit alles, en duizende liberalen roepen om het schandel en beweerden dat men het ryk der theokratie wil invoeren! Wel nu! wy vinden dat al die bevestigingen des Pauses onder het oogpunt des godsdienstes of der filosofie onwederleggelyk zyn. De dogmatiese onverdraegzaamheid is het noodzakelyk gevolg van alle positieve leering. Al wie gelooft moet ontkennen en afkeuren. Enkel kunnen de volmaekte ongelooovigen volkomen verdraegzaam zyn. Een verdraegzame en onverschillige Paus zou eene monsterachtige inbeelding zyn waer van het ons zelf onmogelyk zyn zou eene bepaling te geven.

De Encyclyek levert dus in onze oogen niet eene der moerlykheden op welke onze tegenstrevers er met genoegen in vinden, en zekere katholieke de zwakheid hebben er in te ontdekken. Zy is de gansch natuerlyke en zeer achtingswaardige bevestiging der katholieke leeringen; zy is onverdraegzaam omdat zy zulks moet zyn, zy eischt voor de waerheid alleen de onverjaerbare regten der waerheid, zy doemt en veroordeelt de dwaling, zy erkent aen deze het regt niet van te bestaan en van zich te verspreiden, in een woord zy is het ideael en het licht der gewetens. Het kan niet anders zyn, vermits zy het werk is van een onfeilbaar gezag dat eenen onbetwistbaren wil en onbetwistbare voorschriften aen den dag legt. De Paus heeft dus volkomen gelyk, het geen niet belet dat wy ook gelyk hebben. Van dan af is het niet te vreezen, wy waarschuwen er de heeren liberalen van, dat wy in het minste zouden wankelen in de verdediging der grondregels van immer toenemende vryheid welke wy nooit hebben opgehouden uit te roepen.

Senaet.

De Senaet heeft zich gisteren onbepaaldelyk verdaegd, na het budget van binnenlandsche zaken door 53 stemmen en eene onthouding te hebben aengenomen.

Eene dijkussie heeft betrekkellyk het onderwys plaats gevonden. Een lid der regter zyde, M. de Woelmont, heeft voorgesteld eene

leening te openen om voldoening aen al de noodwendigheden des lageren onderwyses te geven, en deze gedachte, door de heeren Sélys Longchamps en Forgeur krachtiglyk ondersteund, zal aen de beslissingen des gouvernements door M. den minister van het inwendige worden onderworpen, die zich aen de orders des Senaets heeft gesteld ten einde dezen den uitslag te doen kennen van de beslissingen, welke in de discussie van het kredietontwerp, voor het gebouwen en meubeleeren van scholen gevraagd, zullen voorkomen.

La Paix, het zoo invloedryke weekblad van M. Coomans verklaert, even als het *Journal de Bruxelles*, de *Beurzen-Courant*, de *Tijd*, de *Patrie*, het *Vlaemsche Land*, het *Handelsblad* en andere dagbladen dat, wat de ministerieele dagbladen ook zeggen, de encyclyek van Z. H. Pius IX niets verandert aen de politieke gevoelens die door de overgrote meerderheid der Belgen, voor en na de encyclyek van 1852, beleden werden.

Men schryft uit Brussel:

De opvolger van M. Tesch is nog niet gevonden. Vandage sprak men van M. Dewandre, vertegenwoordiger van Charleroi, door de ministerieelen naer de Kamer gezonden in vervanging van M. Detchamps en die sedert dat hy in het paleis der natie zetelt, slechts den mond opende om ja te antwoorden, wanneer de ministers zulks deden. Ik weet niet tot hoe verre het gerucht gegrond is, ik bepael my er by het u mee te deelen.

Het zaeijen der veldvruchten en hoe dezelve elkander behooren op te volgen.

(VERVOLG.)

Niet alleen is het kweecken van wortels in de zavellanden in voege, maer thans maekt men er ook veel werk van om die in meer zware landen aen te kweecken; doch daer de grond te hard en te vast is, is het voortbrengsel aldaer van mindere waarde; echter kunnen wy niet nalaten het aenkweecken dezer vrucht aen te pryzen overal waer het kan geschieden; want de tyd heeft geleerd van hoe groot nut deze vrucht thans is en hoe gretig zy opgekocht en van iedereen geseend wordt.

Het kweecken van loof is van niet minder belang dan hetgeen der wortels; echter wordt deze vrucht in de stricken van Audenaerde, Ronse en in het land van Aelst, met geen zorg genoeg aengekweekt, maer integendeel bezorgt men deze nuttige vrucht met dubbelen yver in de omstreken van Deynze, Naxel, Gent en het land van Waes.

Het koolzaed is eene plant wier opbrengst de landbouwer ruimschoots voor zyne pacht en zynen arbeid verveegt; niet alleen door den opbrengst van het zaed, maer omdat het land waerin het koolzaed gegroeid is zeer goed gevonden wordt om er goede tarwe in te winnen. Deze vrucht plant men op het einde van september of vooraen in oktober, om op het einde van jany in te oogsten. De kleine gebruikers planten dikwyls na het moogsten van het koolzaed, aerdappelen in hetzelfde land, maer deze handelwys brengt hun zoo veel niet op gelyk zy meenen, om reden dat hun land daerdoor te veel verslecht om er koorn op te winnen.

Wat de graenoogst betreft, men begint in zware landen van in de maend september deze met zorg te beploegen, om er in oktober met voordeel op te kunnen zaeijen, doch in ligte zavelgrond mag men zoo vroeg niet zaeijen, doch in andere grond mag men vroeger zaeijen, want in zeer slechten grond ware het beter, dat men zeker ware van den vorst niet belet te zyn, in december dan in november te zaeijen.

(Wordt voortgezet.)

Sneeuw in Frankryk.

Men leest in de *Gironde*:

« Sedert den 26, omtrent 8 ure 's avonds, is de cirkulatie der reizigers en koopwaren op de linie van Bordeaux naer Cette, tusschen de statiën van Carcassonne en Lezignan onderbroken. Op het uer dat wy schryven is de cirkulatie nog niet hervat.

« Een trein wordt te Flonne en de andere worden te Capendu opgehouden.

« Twee hulpmachienen, welke uit Narbonne

gezonden waren, werden zelve gedwongen stil te houden.

« De sneeuw lag eenen meter hoog in de doersnydingen.

« Het garnizoen van Narbonne is geroepen om aen de reizigers onderstand te verlenen. In den morgen van den 27 zouden die laesten, levensmiddelen uit Lezignan ontvangen.

« Gisteren morgen lag er op de rails van den yzeren weg tusschen Villefranche en Castelnaudary eene laag sneeuw van 15 centimeters hoogte.

Verschrikkellyk ongeluk op den yzeren weg.

Men schryft uit Detroit, 15 december, aen den *Messenger Franco-Américain*:

« In den nacht van eergisteren is er een verschrikkellyk ongeluk op den yzeren weg van Grand-Trone (Kanada) gebeurd.

« Naby Detroit zyn een koopwaren- en een reizigers-trein op elkander geloopen. Na den schok zyn verscheidene passagiers, die onder de stokken der waggons lagen, levendig verbrand geworden.

Brand door eene raaf veroorzaekt.

Op de geschiedenis der stelende raaf, antwoordt de *Echo de l'Oise* thans door die van van de brandstichtende raaf. Men schryft uit Beauvais aen dit blad:

« Er is te Barville (Oise) een brand uitgebroken, en men vermoedt, dat dezelve door eene raaf is gesticht. De vogel, die aen den grondeigenaar Plat toebehoorde, zou met een brandend stuk hout op het strooien dak van het huis haers meesters gelopen zyn, ofwel met een solfersteking, hetwelk zy door het wryven op het stroo van het dak zoo hebben doen ontvlammen.

« Het huis, de meubelen, welke het bevatte, en eene wyngers, aen MM. Plat en Miot toebehoorende, zyn door den brand vernield.

Een slimme hoodschapper.

Men leest in een blad:

« Een ryke grondeigenaar uit een der departementen had zynen zoon naer Parys gezonden, om er zyne studien te volledigen. Eenigen tyd daerna kwam een dier dienstdoden van het huis den jongen student bezoeken en deze vroeg hem haestig, welk nieuws er in het onderlyke huis was.

« — Zeer weinig, antwoordde de getrouwe behiende, zich met de hand over het voorhoofd wryvende, alsof hy moerlyk kon antwoorden; zeer weinig. Alleenlyk herinnert gy u de schoone raaf, welke u door een uwer vrienden was ten geschenke gegeven? Welnu! zy is dood!

« — De arme vogel! en hoe is dat gebeurd?

« — Omdat hy te veel vreette aen de lyken van onze schoone peerden, welke achtereenvolgende zyn omgekomen?

« — Wat! de vier schoone peerden van mynen vader zyn omgekomen! maer door welk toeval?

« — Omdat men hen niet gespaerd heeft by het aenvoeren van water en het trekken der spuiten, toen uw huis afbrandde!

« — Wat zegt gy? ons huis is afgebrand! hoe en waerdoor?

« — Door dat men te onvoorzigtig was met de fakkels, toen men des nachts uwen vader begrafde.

« — Ongelukkige! zyt gy zinneloos? is myn vader dood?

« — Ja, mynheer, zegde de dienstknecht met een diepen zucht. Overigens is er geen nieuws ten uwent of in het dorp.

« En de dienstknecht, die tot het voorbeeld kan dienen, wenschte zich inwendig geluk over de wyze, waarop hy het had aengelegd om zynen meester op de ontvangst der noodlottige tyding voor te bereiden.

Politieke verrekkyer.

Het jier 1865 zal al de gewichtige vraagstukken, die in 1864 er voor ontstonden, onopgelost vinden. In Amerika de oorlog tusschen het Zuiden en het Noorden; in de hertogdommen de deensch-duitsche twist, in Italië de romaneische kwestie, schynen nog niet nader eene oplossing te zyn gekomen. In de hertogdommen hebben twee groote mogendheden Denemarken overwonnen, maer het was om den twist te verplaatzen en tusschen Pruisen en den duitischen Bond te beperken.

In Frankryk in Engeland in Spanje, in Griekenland, en zelfs in België, was het jier 1864, politieke wyze sprekende, een verloren jier.

Wy vinden op het einde des jaers 1864 Polen onder de moskovietsche magt verplet, onlangs de stroomen bloeds vergoten voor deze zaak die aen de genegenheid der volken heeft verworpen.

1865 zal zeker Polen niet onafhankelyk vry zien, maer zal het ten minste die schrikkende woude zien heelen, welke de wereld hare zyde draegt en die men den amerikaensche oorlog heet? Het is zeer te betwyfelen.

De italiaensche gezinde bladen vestigen de aendacht op een bezoek van den kaardinael d'Andrea aen prins Humbert gebragt, die zich thans te Napels bevindt, waer van een telegram het bericht bragt. Zy verheugen zich dat dit te Roomen groote opschudding zal verwekken en de bladen, die de zaak van den H. Stoel dienen niet weinig in verlegenheid zal brengen. Mgr. d'Andrea heeft, zoo als men weet, om redenen van gezondheid Roomen verlaten, en bevindt zich thans in zyne geboorteplaats. Dit is volgens die bladen niet de oorzaak, waerom de kardinael Roomen verliet, maer wel, omdat hy niet het hof op geen goeden voet stond.

Italië.

Menigmael hebben wy neêrgezetzen op de geweldadighheids-akten, die kneclaryen en ongerechtigheden door de trawanten van koning Victor-Emmanuel in de geannexeerde provincie gepleegd. Een revolutionnair blad, de *Europe van Frankfurt*, door de waerheid overwonnen, geeft een nieuw bewys der willekeurige heerschappy waerom de beide Sicilië thans gebukt liggen. Zie hier wat wy in het *Frankfurter* blad lezen:

« De politieke kwestien van het grootste gewigt welke met de Conventie verbonden zyn, en thans al de geesten van het schiereiland bezig houden, beletten niet dat in eene andere provincie van het italiaensche koningryk de vreklike belangen, de slordige driften hunne rol spelen. Een brief uit Noto, in Sicilië, meldt dat M. Pieter Peverelli, prefekt dezer stad, voor geen willekeurige akten wykt als by denkt er profyt te kunnen uit trekken. Inderdaed, er was dezer dagen kwestie, vóór den prefectuurraad, eene genoeg belangryke zaak te bepleiten, waerin de gemeente Pachino byzonder belang heeft, daer zy reklameert tegen een zekeren heer Tassa wegens gronden die zy vermeent door dezer laatste ontnomen te zyn. M. Tassa, een feudatary, doet zich byzonder opmerken door zyne hoogmoedige handelwys, zyne leenheerlyke dwingelandsrengingen en eene merkwierdige fortuin, in buitengewoon korten tyd verkregen en dank aen de welke hy thans, zegt men, zelfs de justicie kooppen kan. De party viel dus aen de gemeente Pachino niet gemakkellyk.

Men geloofde ook dat zy hare zaak in handen van M. Vincent Racli, eenen advokaet van onbetwisbaar talent, te moeten geven, die de algemeene achtung zynen landgenooten verworven heeft. Deze seldde een gelenschrift op de duidelykste wys de regten der gemeente deed zien. Deze oproep tot het verlichte geweten des lands ging den prefekt zoolanig tegen, wiens rol nogtans het was de regten der gemeente te beschermen, dat hy niets beter vond dan M. Racli den ingang der prefectuur te ontzeggen. Ik hoef niet by te voegen hoe groot de verontwaardiging was die deze handelwys veroorzaakte, derwyze dat wy derzelve weergalm niet alleen in de byzondere brieven uit Sicilië maer tevens in eene officieele depeche gevonden hebben.

Amerika.

Liverpool, 30 december.

Men heeft hier de volgende depeche uit Assinival van 6 december ontvangen:

« Het peruaensche gouvernement heeft, byna met eenjarige stemmen, eene beslissing genomen, volgens welke de president der republiek de Spanjaerden moet sommeeren de Chinchas-eilanden binnen de acht dagen te ontruimen, en in geval van weigering, onmiddelyk het spaensche eskader aen te vallen.

« De president is slechts gemagtigd om, na de ontruiming der Chinchas-eilanden door de Spanjaerden, of inneming dier eilanden door de krygsmagten der republiek, met hen in onderhandeling voor eene regeling te treden.

« Het kongres heeft insgelyks eene beslissing genomen, waerdoor er aen den president gevraagd wordt, dat hy zyn onslag geve. De president heeft nog niet toegegeven. Het schynt dat er eene revolutie onvermydellyk is.

« De vernieling van het spaensche admiraelschip schynt voor de Peruaanen eene goede gelegenheid te zyn, om de spaensche vloot aen te vallen.